

**Μια διερεύνηση της εμπλοκής γονέων μαθητών του Δημοτικού στη μαθηματική
εκπαίδευση των παιδιών τους¹.**

Δημήτρης Χασάπης, Πανεπιστήμιο Αθηνών, ΤΕΑΠΗ, dchasapis@ecd.uoa.gr

Κώστας Ζαχάρος, Πανεπιστήμιο Πατρών, ΤΕΕΑΠΗ, zacharos@upatras.gr

***Περίληψη:** Σκοπός της έρευνας αυτής είναι να διερευνήσει το βαθμό και τη μορφή της εμπλοκής των γονέων της χώρας μας στο διάβασμα των παιδιών τους στο μάθημα των Μαθηματικών, καθώς και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν σ' αυτή τους την εμπλοκή. Στην έρευνα συμμετείχαν 30 γονείς μαθητών Δημοτικού σχολείου από επαρχιακές περιοχές της Ελλάδας, με διαφορετικό επίπεδο εκπαίδευσης, των οποίων τα παιδιά είχαν διαφορετικές επιδόσεις στα μαθηματικά του σχολείου. Η συλλογή των στοιχείων έγινε με ημι-δομημένες ατομικές συνεντεύξεις. Από τα ευρήματα της έρευνας διαπιστώνεται το έντονο ενδιαφέρον και η συμμετοχή των γονέων στο διάβασμα των παιδιών τους για τα μαθηματικά του σχολείου, αλλά και προβλήματα σχετικά με τη διδακτική αντιμετώπιση του αντικείμενου και με την παιδαγωγική προσέγγιση των παιδιών.*

Εισαγωγή

Η συνεισφορά των γονέων στη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών τους θεωρείται μια σημαντική πλευρά της μαθηματικής εκπαίδευσης, που πρέπει να μελετηθεί και να αξιοποιηθεί με ένα συστηματικό τρόπο (Border, & Merttens, 1993, Forman, & Ansell, 2001, Hughes, et al., 1993, Hyde, et al., 2006, Merttens, & Vass, 1990, Whitin, 2004). Διαπιστώνεται ότι η μαθηματική εκπαίδευση δεν περιορίζεται στη σχολική αίθουσα και τονίζεται η ανάγκη να διευρυνθεί η κοινότητα που ασχολείται με τη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών, ώστε να συμπεριλάβει και το οικογενειακό τους περιβάλλον (Whitin, 2004).

Στην παρούσα έρευνα διερευνάται ο βαθμός εμπλοκής των γονέων μαθητών και μαθητριών του Δημοτικού σχολείου στο διάβασμα των παιδιών τους για το μάθημα των Μαθηματικών. Σκοπός μας είναι να αναδειξουμε ποιοτικά στοιχεία αυτής της εμπλοκής, όπως η συχνότητα και η μέθοδος που επιλέγεται από τους γονείς για τη βοήθεια, καθώς και η επάρκεια ή οι πεποιθήσεις επάρκειας των γονέων που αναλαμβάνουν αυτό το ρόλο.

---

¹ Χασάπης, Δ. & Ζαχάρος, Κ. (2009). Μια διερεύνηση της εμπλοκής γονέων μαθητών του Δημοτικού στη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών τους. *Μαθηματική Εκπαίδευση και Οικογενειακές Πρακτικές*, 3^ο Συνέδριο της Ένωσης Ερευνητικών Διδακτικής των Μαθηματικών, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, σελ. 101-109, Ρόδος.

Η γονική εμπλοκή και οι συνέπειές της στη σχολική επίδοση στα μαθηματικά

Η μελέτη της συνεισφοράς του οικογενειακού περιβάλλοντος στην μάθηση υπογραμμίζει συχνά τη σημασία των άτυπων μορφών μαθηματικής εκπαίδευσης που προσφέρεται στο σπίτι (π.χ. Hyde, et al., 2006, Shumow, 1998), κύρια από τους γονείς των παιδιών και ειδικότερα από τη μητέρα που φαίνεται να αφιερώνει περισσότερο χρόνο για το διάβασμα των παιδιών (Cooper & Lindsay, 2000). Επιπρόσθετα, η αξία της συνεργασίας γονέων και εκπαιδευτικών είναι ιδιαίτερα σημαντική στα μαθηματικά (Merttens, & Vass, 1990). Έχει διαπιστωθεί ότι η ποιότητα της γονικής εμπλοκής στις εργασίες των παιδιών επιδρά στις σχολικές τους επιδόσεις και όταν η παρέμβαση των γονέων ενισχύει την αυτονομία των παιδιών τους, τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα είναι καλύτερα (Cooper & Lindsay, 2000). Ειδικά στις περιπτώσεις που οι γονείς έχουν αυτοπεποίθηση και θετική στάση έναντι των μαθηματικών, η συμβολή τους στη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών τους είναι περισσότερο αποτελεσματική (π.χ. Hyde, et al., 2006, Whitin, 2002). Ενδέχεται όμως η γονική εμπλοκή να είναι αρνητική στις περιπτώσεις που οι γονείς είναι ανεπαρκώς προετοιμασμένοι, αναμιγνύονται υπερβολικά στη μελέτη των παιδιών ή ακόμη ολοκληρώνουν τις εργασίες για λογαριασμό των παιδιών τους (Cooper, 1989).

Στην Ελλάδα, η ενεργός συμμετοχή των γονέων στη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών τους καταγράφεται σε έρευνα των Ντζιαχρήστου και Καφούση (2003) στην οποία διαπιστώνεται η συμμετοχή και το ενδιαφέρον των γονέων για τη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών τους, η επιθυμία των γονέων να βρίσκονται σε μια στενότερη σχέση με το δάσκαλο των παιδιών τους και διατυπώνεται το αίτημα ο δάσκαλος να καθοδηγεί τους γονείς στη βοήθεια που προσφέρουν στα παιδιά τους στο σπίτι.

Όπως προαναφέρθηκε, σκοπός της έρευνάς μας είναι η διερεύνηση του βαθμού και της μορφής της εμπλοκής των γονέων στη χώρα μας στο διάβασμα των παιδιών τους για το μάθημα των Μαθηματικών. Τα ειδικότερα ερευνητικά ερωτήματά μας αφορούσαν στο βαθμό ενημέρωσης των γονέων για τα μαθηματικά που διδάσκονται τα παιδιά τους στο σχολείο, στη βοήθεια που προσφέρουν στο διάβασμα των παιδιών τους στα μαθηματικά, στους λόγους της εμπλοκής τους στο διάβασμα των παιδιών τους, καθώς και στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς σ' αυτή τους την εμπλοκή.

Μέθοδος της έρευνας

Στην έρευνα συμμετείχαν γονείς μαθητών Δημοτικών σχολείων δύο νομών της Ελλάδας. Σε κάθε νομό επελέγησαν δύο Δημοτικά σχολεία από τις πρωτεύουσες των Νομών και τρία σχολεία της υπαίθρου και στη συνέχεια από τα σχολεία αυτά επελέγησαν γονείς μαθητών (α) διαφορετικών εκπαιδευτικών επιπέδων (έως και απόφοιτοι Γυμνασίου ή απόφοιτοι Λυκείου και Εξαταξίου Γυμνασίου), (β) των οποίων τα παιδιά είχαν χαμηλή (βαθμός μικρότερος ή ίσος του 7 στη δεκάβαθμη κλίμακα) ή υψηλή (βαθμός 8, 9 και 10) επίδοση στα μαθηματικά του σχολείου. Από τους γονείς αυτούς συμμετείχαν στην έρευνα 30 (26 μητέρες και 4 πατέρες) οι οποίοι παρακολουθούσαν το διάβασμα των παιδιών τους στο σπίτι, οι οποίοι μας μίλησαν για 32 μαθητές (δύο γονείς είχαν δίδυμα παιδιά), εκ των οποίων οι 11 ήταν αγόρια (6 με υψηλή επίδοση στα μαθηματικά και 5 με χαμηλή) και 21 ήταν κορίτσια (15 με υψηλή επίδοση και 6 με χαμηλή).

Η συλλογή των δεδομένων της έρευνας έγινε με τη μέθοδο της ημι-δομημένης ατομικής συνέντευξης, με ερωτήσεις οι οποίες αφορούσαν (α) στην ενημέρωση των γονέων σχετικά με τα μαθηματικά που διδάσκονται τα παιδιά τους στο σχολείο και την βοήθεια που αυτοί προσφέρουν στο διάβασμα των παιδιών τους, (β) στους λόγους της εμπλοκής τους στην παρακολούθηση της μαθηματικής εκπαίδευσης και στο διάβασμα των παιδιών τους, (γ) στους τρόπους με τους οποίους οι γονείς βοηθούν τα παιδιά τους στα μαθηματικά και (δ) στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς στην παρακολούθηση και στο διάβασμα των παιδιών τους. Οι συνεντεύξεις έγιναν στο σπίτι ή στο σχολείο, μαγνητοφωνήθηκαν και αναλύθηκαν. Οι κύριες διαπιστώσεις της ανάλυσης αυτής εκτίθενται συνοπτικά στη συνέχεια.

Διαπιστώσεις της έρευνας

(α) Η ενημέρωση των γονέων για τα μαθηματικά που διδάσκονται τα παιδιά τους στο σχολείο και η βοήθεια που προσφέρουν στο διάβασμα των παιδιών τους.

Η πλειονότητα των γονέων (23 γονείς, 20 μεσαίου και ανώτερου επιπέδου εκπαίδευσης) δηλώνουν ότι συζητούν καθημερινά με τα παιδιά τους για το σχολείο, για το πως πέρασε η σχολική τους μέρα και ειδικότερα για το μάθημα των μαθηματικών. Μεταξύ των γονέων αυτών μερικοί δηλώνουν ότι ενημερώνονται καθημερινά για την ύλη των μαθηματικών, γιατί, σύμφωνα με την γνώμη τους, είναι ένα από τα δυσκολότερα μαθήματα ή γιατί το παιδί τους δεν έχει ιδιαίτερη συμπάθεια στο μάθημα των

μαθηματικών και αγχώνεται. Ενδεικτική η δήλωση ενός γονέα που επιβλέπει το παιδί του στο διάβασμα καθημερινά

“...επειδή δεν έχει ιδιαίτερη συμπάθεια στα μαθηματικά, έχει ένα άγχος για τα μαθηματικά γι' αυτό κάθε φορά που έχει μαθηματικά, μόλις γυρίσει στο σπίτι πάντα μας λέει τι έχουν, παρόλο που είναι πολύ καλή μαθήτρια”.

Σε μια παραπέρα διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι όλοι αυτοί οι γονείς γνωρίζουν κάθε φορά το συγκεκριμένο μάθημα του σχολικού εγχειριδίου των μαθηματικών που διδάχθηκε το παιδί τους στο σχολείο, ποιες μαθηματικές έννοιες διδάχθηκε το τελευταίο χρονικό διάστημα, πότε γράφει τεστ αξιολόγησης και γενικά δείχνουν να γνωρίζουν λεπτομέρειες της σχολικής ζωής του παιδιού τους. Οι ακόλουθες απαντήσεις γονέων αυτής της κατηγορίας είναι ενδεικτικές:

- *“Ναι, Παρακολουθώ κάθε μέρα τι έχουν διδαχθεί. Αυτό το διάστημα κάνουν προβλήματα με μικτό βάρος, απόβαρο, καθαρό βάρος, κέρδη ζημίες, ...”.*

- *“Τις γνωρίζω πολύ καλά. Είμαι πάντα ενημερωμένος και τη βοηθάω πάντα εγώ στα μαθηματικά, όχι η μητέρα της. Αυτό το διάστημα διδάσκονται πρόσθεση διψήφιων αριθμών με οριζόντιο τρόπο”.*

Η πλειονότητα των γονέων (22 γονείς) δηλώνει ότι η ενασχόλησή με το διάβασμα των μαθηματικών στο σπίτι πραγματοποιείται όλες τις ημέρες που το πρόγραμμα των μαθημάτων του σχολείου περιέχει μαθηματικά.

Οι γονείς οι οποίοι δηλώνουν ότι δεν ασχολούνται καθημερινά με το διάβασμα των παιδιών τους (7 γονείς, 3 ανώτερου εκπαιδευτικού επιπέδου) δηλώνουν ότι έχουν εμπιστοσύνη στις μαθηματικές ικανότητες των παιδιών τους και στην καλή δουλειά του δασκάλου στο σχολείο ή επικαλούνται έλλειψη χρόνου. Είναι κυρίως γονείς που τα παιδιά τους φοιτούν στην Α ή Β τάξη του Δημοτικού σχολείου και οι οποίοι βοηθούν τα παιδιά τους ελάχιστες φορές την εβδομάδα και μόνο όταν τα ίδια το ζητήσουν.

(β) Οι λόγοι της εμπλοκής των γονέων στην επίβλεψη του διαβάσματος των παιδιών τους στα μαθηματικά.

Όπως υποστηρίζει η πλειονότητά των γονέων (19 γονείς), ο λόγος της εμπλοκής τους είναι η καλύτερη κατανόηση από το παιδί τους του μαθήματος των μαθηματικών. Κάποιοι γονείς, μάλιστα, πιστεύουν ότι ο/η εκπαιδευτικός δεν είναι δυνατόν να

ασχοληθεί με τις αδυναμίες του κάθε μαθητή χωριστά:

“Ο πρώτος λόγος που το κάνω είναι για να τον βοηθήσω στο μάθημα των μαθηματικών και ο δεύτερος γιατί το θεωρώ υποχρέωσή μου να είμαι δίπλα στο παιδί μου όταν έχει κάποιο πρόβλημα. Θεωρώ πως η δασκάλα δεν έχει το χρόνο, αν ο μαθητής πάει με λανθασμένες ασκήσεις, να τις εξηγήσει λεπτομερώς στον κάθε μαθητή”.

Το ενδιαφέρον των γονέων για τα μαθηματικά οφείλεται και στη σπουδαιότητα που αποδίδεται στο μάθημα. Υπογραμμίζουν ότι τα μαθηματικά είναι ένα

“...σημαντικό μάθημα. Ποιο σημαντικό από τα άλλα μαθήματα. Την ιστορία, ας πούμε, μπορεί να τη μάθει και αργότερα...”

Πέντε γονείς ιεραρχούν ως σημαντικό στοιχείο την εικόνα του παιδιού τους σε σχέση με τις σχολικές του υποχρεώσεις, ενώ άλλοι πέντε γονείς ενδιαφέρονται να ενισχύσουν την αυτοπεποίθηση των παιδιών τους για το μάθημα των μαθηματικών, όπως στην επόμενη περίπτωση:

“... θέλω να αισθάνεται σιγουριά και αυτοπεποίθηση σε σχέση με το μάθημα. Να μην αγχώνεται. Όταν ήμουν παιδί δυσκολευόμουν στα μαθηματικά και δεν υπήρχε κανείς να με βοηθήσει. Θέλω το παιδί μου να μην έχει το ίδιο πρόβλημα με μένα.”

Τέλος, ένας πατέρας δηλώνει ότι η εμπλοκή του δε σχετίζεται τόσο με το αντικείμενο των μαθηματικών, όσο με την αντίληψή του για μια ολόπλευρη κοινωνική και ψυχική ανάπτυξη του παιδιού του:

“Θεωρώ πως είναι πιο σημαντική η παρουσία μου ως γονέα και λιγότερο ως δασκάλου, γιατί νομίζω πως και να την άφηνα μόνη της, κάποια στιγμή θα τα μάθαινε. Ίσως χρειαζόταν περισσότερος χρόνος και μεγαλύτερος κόπος. Φροντίζω να της μειώσω τον κόπο και να της αυξήσω το χρόνο του παιχνιδιού. Δεν το κάνω για τα μαθηματικά και την καλλιέργεια της μαθηματικής σκέψης.”

Οι περισσότεροι γονείς θεωρούν πως η εμπλοκή τους είναι θετική για τις επιδόσεις του παιδιού τους στο σχολείο, ενώ μερικοί γονείς πιστεύουν ότι η εμπλοκή τους συμβάλει στην βελτίωση της αυτοεικόνας και αυτοπεποίθησης του παιδιού τους.

(γ) Οι τρόποι με τους οποίους οι γονείς βοηθούν τα παιδιά τους στα μαθηματικά.

Οι τρόποι της βοήθειας που προσφέρεται από τους γονείς στα παιδιά τους ποικίλουν:

Μια πρώτη κατηγορία γονέων (16 γονείς), που τα παιδιά τους έχουν συνήθως χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά, εμπλέκονται περισσότερο με το διάβασμα του παιδιού τους. Τα περισσότερα παιδιά που συναντούν δυσκολίες στα μαθηματικά κάνουν τις εργασίες τους μαζί με τους γονείς τους, ενώ οι γονείς αφιερώνουν αρκετό χρόνο για να μελετούν με τα παιδιά και λύνουν μαζί τους ασκήσεις. Κάθονται δίπλα τους, τους εξηγούν, τα καθοδηγούν στη λύση προβλημάτων, προσπαθούν να τα ενθαρρύνουν και διορθώνουν τα λάθη τους.

Μια άλλη κατηγορία γονέων (6 γονείς) είναι ιδιαίτερα παρεμβατικοί στο διάβασμα των παιδιών τους, περιορίζοντας την αυτονομία τους. Ενδεικτική είναι η επόμενη περίπτωση:

“... Αν δεν τις λύσει όλες τις ασκήσεις, τις λύνω εγώ και πηγαίνει πάντα με γραμμένες και λυμένες ασκήσεις στο σχολείο, ακόμα και με το δικό μου γραφικό χαρακτήρα. Λύνω τις ασκήσεις για να μην πάει με άλλτες ασκήσεις...”

Τέλος, μερικοί γονείς (8 γονείς), που τα παιδιά τους δεν έχουν ιδιαίτερες δυσκολίες με τα μαθηματικά, τα αφήνουν να εργαστούν μόνα τους και ασχολούνται μόνο όταν τα παιδιά, συναντώντας κάποια δυσκολία, αναζητούν τη βοήθεια τους.

Αρκετοί γονείς (19 γονείς) θεωρούν απαραίτητο να δίνουν στα παιδιά τους πρόσθετες ασκήσεις από τις υποχρεώσεις του σχολείου. Οι πρόσθετες ασκήσεις αφορούν κυρίως στις τέσσερις πράξεις και στους αλγορίθμους των πράξεων και προέρχονται από σχολικά βοηθήματα του εμπορίου, τα οποία θεωρούν ότι είναι καλύτερα γραμμένα για τις εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών τους. Ελάχιστοι γονείς (3 γονείς) κατασκευάζουν οι ίδιοι ασκήσεις μαθηματικών για τα παιδιά τους. Σε μερικές περιπτώσεις (5 γονείς) προσφεύγουν σε βοηθήματα για να καταλάβουν οι ίδιοι πτυχές της ύλης των μαθηματικών που δεν τους είναι οικείες. Οι άλλοι γονείς που συμμετείχαν στην έρευνας μας είτε δηλώνουν ότι αποφεύγουν τις επιπλέον ασκήσεις, επειδή τα μαθήματα και οι υποχρεώσεις των παιδιών τους είναι πολλές και χρονοβόρες και δεν υπάρχει χρόνος και διάθεση για περισσότερη εξάσκηση, είτε περιορίζονται σ' αυτά που ζητάει το σχολείο κρίνοντας ότι επαρκούν.

(δ) Διερεύνηση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γονείς με την παρακολούθηση και το διάβασμα των παιδιών τους.

Η πλειονότητα των γονέων που συμμετείχαν στην έρευνας μας (19 γονείς) υποστηρίζει

ότι η εμπλοκή τους στο διάβασμα των παιδιών τους στα μαθηματικά είναι μια εύκολη και ευχάριστη απασχόληση, ενώ θεωρούν καθήκον τους την ενασχόληση με τις σχολικές εργασίες των παιδιών τους. Με τη βοήθεια που προσφέρουν δηλώνουν ότι επιθυμούν να εξασφαλίσουν την άνετη και απρόσκοπτη εξέλιξη των παιδιών τους στις επόμενες εκπαιδευτικές βαθμίδες. Οι δυσκολίες των γονέων εντοπίζονται στην έλλειψη των απαραίτητων γνώσεων, στην έλλειψη χρόνου, καθώς και της αναγκαίας υπομονής για την ενασχόληση με τις σχολικές εργασίες των παιδιών τους (11 γονείς). Οι ακόλουθες απαντήσεις είναι ενδεικτικές:

“Μου είναι δύσκολο, γιατί τα έχω ξεχάσει. Έχω πολλά. χρόνια ν' ασχοληθώ με τα μαθηματικά αλλά εντάξει, όσο μπορώ βοηθάω.”

“Χρειάζεται πολύ υπομονή και δεν έχω τόσο πολλή. Και επίσης τα βιβλία δυσκολεύομαι πολύ να τα καταλάβω...Νομίζω ότι αντί να το βοηθήσω το μπερδεύα. Θα ήταν καλό μαζί με το βιβλίο για το μαθητή να υπάρχει βιβλίο και για το γονέα.”

Οι γονείς που έχουν δυσκολίες να ανταποκριθούν στα σχολικά μαθηματικά των παιδιών τους, ζητούν τη βοήθεια των συζύγων τους, ενώ μερικές φορές, απευθύνονται στα μεγαλύτερα παιδιά τους. Όπως χαρακτηριστικά ισχυρίζεται μια μητέρα απευθύνεται στο μεγαλύτερο παιδί της για βοήθεια γιατί,

“...αυτός μπορεί να συνεννοηθεί καλύτερα. Η μελέτη με το γονιό μπορεί να καταλήξει σε ένταση, εκνευρισμό και σύγκρουση. Σε μια τέτοια ατμόσφαιρα είναι δύσκολο να βοηθήσεις.”

Κάποιοι γονείς όταν δε γνωρίζουν κάτι ή έχουν αμφιβολίες, προσφεύγουν σε βοηθήματα του εμπορίου, ενώ άλλοι σε γνωστούς τους, που έχουν καλύτερες γνώσεις μαθηματικών. Τέλος, τέσσερις από τους γονείς της έρευνας μας προσφεύγουν σε εξειδικευμένο εκπαιδευτικό για ιδιαίτερα μαθήματα.

“...ειδικά στα μαθηματικά νιώθω να χάνονται τα λόγια μου, να μην μπορώ να του εξηγήσω αυτό που πρέπει, γι' αυτό αν δω πως μπήκαμε σε μια ενότητα που δυσκολεύομαι να του εξηγήσω,... τότε θα πάρω ένα δάσκαλο στο σπίτι να κάνει στο παιδί ιδιαίτερο.”

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι παιδαγωγικές πρακτικές που επιλέγονται από τους γονείς ώστε να πετύχουν τη συναίνεση των παιδιών τους για συνεργασία στην από κοινού μελέτη των μαθηματικών του σχολείου.

Μερικοί γονείς (9 γονείς) δηλώνουν ότι τα παιδιά τους επιθυμούν να ολοκληρώνουν τις εργασίες μόνα τους και μόνο όταν συναντούν δυσκολίες προσφεύγουν στη βοήθειά τους. Οι συγκεκριμένοι μαθητές ανήκουν στην κατηγορία των μαθητών με καλές επιδόσεις. Άλλοι (10 γονείς) εξασφαλίζουν τη συναίνεση των παιδιών χωρίς εντάσεις. Είναι, όμως, συχνές οι περιπτώσεις που οι γονείς αντιμετωπίζουν την άρνηση των παιδιών τους να συναινέσουν στη βοήθεια τους (11 γονείς). Στις περιπτώσεις αυτές, οι γονείς προσφέρουν ανταλλάγματα στα παιδιά, τους υπόσχονται κάτι ή προσπαθούν να εξηγήσουν τις συνέπειες που θα έχει η απόφασή τους ν' αφήσουν μισοτελειωμένες τις μαθηματικές εργασίες του σχολείου. Όταν δεν υπάρχει θετικό αποτέλεσμα των προσπαθειών αυτών δημιουργείται ένταση, συνήθως με φωνές και μαλώματα.

“Προσπαθώ πρώτα με το καλό. Προσπαθώ να την καλοπιιάσω. Αν συνεχίσει να αρνείται, θα τη μαλώσω”.

“Θα κάνουμε ένα διάλειμμα 5-10 λεπτών και αν δεν θέλει πάλι, θα επιμείνω...”

Συμπεράσματα

Η συνεισφορά των γονέων στο διάβασμα των παιδιών τους αποδεικνύεται μια συνήθης πρακτική, απασχολεί και ενδιαφέρει τους γονείς και συμβάλλει στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία. Οι γονείς δείχνουν ενημερωμένοι με τα μαθηματικά που διδάσκονται τα παιδιά τους στο σχολείο και στην πλειονότητά τους βοηθούν τα παιδιά στο διάβασμά τους. Θεωρούν σημαντική την εμπλοκή τους στη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών τους και πιστεύουν ότι η συνεισφορά τους είναι σημαντική στην ενίσχυση των επιδόσεων και της αυτοπεποίθησης των παιδιών τους. Η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι γονείς βοηθούν τα παιδιά τους δείχνει ότι στην πλειονότητά τους ελέγχουν τις ασκήσεις και τις εργασίες που έχουν για το σπίτι, βοηθούν στην απάντησή τους και ενίοτε είναι οι ίδιοι οι γονείς που συμπληρώνουν τις απαντήσεις. Συχνά αναθέτουν στα παιδιά πρόσθετες ασκήσεις που τις αντλούν από εξωσχολικά βοηθήματα.

Η ανάλυση των ευρημάτων μας αναδεικνύει τις συχνές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς στο διάβασμα των παιδιών τους στα μαθηματικά, οι οποίες εντοπίζονται στη δυσκολία τους να ανταποκριθούν στις μαθηματικές απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος, στην έλλειψη κατάλληλης παιδαγωγικής μεθόδου, καθώς και στην έλλειψη επαρκούς ελεύθερου χρόνου για τις ανάγκες του διαβάσματος. Στις περιπτώσεις που οι γονείς δυσκολεύονται να βοηθήσουν τα παιδιά τους προστρέχουν, συνήθως, σε

άλλα μέλη της οικογένειας, σε γνωστούς ή σε εξειδικευμένο εκπαιδευτικό για ιδιωτικό μάθημα. Τέλος, αναδεικνύεται συχνά η έλλειψη κατάλληλης παιδαγωγικής προσέγγισης των παιδιών, στις περιπτώσεις που αυτά δε συναινούν στη βοήθεια των γονέων τους.

Η ουσιαστική εμπλοκή του οικογενειακού περιβάλλοντος στην εκπαίδευση των μαθητών δείχνει ότι η εκπαίδευση των παιδιών δε σταματάει στη σχολική αίθουσα. Απεναντίας, η παρέμβαση του οικογενειακού περιβάλλοντος συμβάλλει με τρόπο που να ενισχύει τις επιδόσεις των παιδιών, ευνοώντας ιδιαίτερα τα παιδιά που το οικογενειακό τους περιβάλλον δύναται να τους προσφέρει αυτή την πρόσθετη εκπαιδευτική δυνατότητα (Solomon, 1994). Το γεγονός αυτό ενισχύει τον προβληματισμό για μια μεθοδική επέκταση της εκπαιδευτικής κοινότητας των μαθηματικών, ώστε να συμπεριλάβει και το οικογενειακό περιβάλλον των μαθητών (Whitin, 2002). Η έρευνά μας δείχνει ότι οι γονείς έρχονται σε επαφή με όσα διδάχθηκαν τα παιδιά τους κύρια μέσω των εργασιών που έχουν για το σπίτι. Στην κατεύθυνση αυτή το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην ενημέρωση των γονέων για τους στόχους της μαθηματικής εκπαίδευσης των παιδιών στο σχολείο, στην ανάπτυξη μαθηματικών δραστηριοτήτων και τον εμπλουτισμό της μαθηματικής τους εμπειρίας που θα επεκτείνει το ενδιαφέρον και το διάλογο πέρα από την πόρτα της σχολικής αίθουσας, ώστε να εμπλέκει γονείς και κηδεμόνες. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση και θετική στάση απέναντι στα μαθηματικά (Whitin, 2002).

Συμπερασματικά, το ερευνητικό ενδιαφέρον και η ο προβληματισμός που αναπτύσσεται εδώ δεν έχει ως πρόθεση την αποενοχοποίηση της εφαρμοζόμενης πολιτικής στην εκπαίδευση των παιδιών από τις θεσμικές της ευθύνες, όπως προτάσσει σήμερα μια αναπτυσσόμενη διεθνής τάση (βλέπε, για παράδειγμα, το πρόγραμμα No Child Left Behind στις Η.Π.Α.). Απεναντίας, πρόθεσή μας είναι η διεύρυνση της κοινότητας που ασχολείται με τη μαθηματική εκπαίδευση των παιδιών, γεγονός που προϋποθέτει τον προσδιορισμό των στόχων της εμπλοκής των γονέων και την ιχνηλάτηση των κατάλληλων βημάτων στην πορεία αυτή.

Βιβλιογραφία

- Border, R., & Merttens, R. (1993). Parental Partnership: Comfort or Conflict? In R. Merttens, & J. Vass (eds.) *Partnerships in Maths: Parents and School - The IMPACT Project*, London, The Falmer Press, 113-124.
- Cooper, H. (1989). Homework. White Plains, NY: Longman.
- Cooper, H., & Lindsay, J. J. (2000). Homework in the home: How student, family, and parenting-style differences related to the homework process, *Contemporary Educational Psychology*, 25, 464–487.
- Forman, E., & Ansell, E., (2001). The Multiple Voices of a Mathematics Classroom Community, *Educational Studies in Mathematics*, 46, 115–142.
- Hughes, M., Wikely, F., & Nash, T. (1993). Parents in New Era: Myth and Reality? In R. Merttens, & J. Vass (eds.) *Partnerships in Maths: Parents and Schools - The IMPACT Project*, London, The Falmer Press, 100-112.
- Hyde, J. S., Nicole M. Else-Quest, N. M., Martha W. Alibali, M. W., Knuth, E., Romberg, T. (2006). Mathematics in the home: Homework practices and mother–child interactions doing mathematics. *Journal of Mathematical Behavior*, 25, 136–152.
- Merttens, R., & Vass, J. (1990), *Sharing Maths Cultures: IMPACT, Inventing Maths for Parents and Children and Teachers*, London, The Falmer Press.
- Solomon, J. (1994). Towards a Notion of Home Culture: science education in the home. *British Educational Research Journal*, 20 (5), 567-577.
- Shumow, L. (1998). Promoting parental attunement to children’s mathematical reasoning through parent education. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 19, 109–127.
- Whitin, P. (2004). Enlarging the learning community through family mathematics. In R. Rubenstein & G. Bright (eds.) *Perspectives on the teaching of mathematics, Sixty-Sixth Yearbook*, Reston, VA, N.C.T.M., 117-128.
- Ντζιαχρήστος Β. & Καρούση Σ. (2003), Γονείς, μαθητές, δάσκαλοι και μαθηματικά, *Μαθηματική Επιθεώρηση*, 60, 63-84.